

در جستجوی هویت معماری سنتی ایران در معماری معاصر

بابک آهانگر عزیزی^{1*}

1- مدرس دانشگاه آزاد اسلامی، واحد سما اردبیل، babak.ahangar@gmail.com
:

چکیده

ویژگی های معماری و شهرسازی یک جامعه ، یکی از مهمترین عوامل موثر در تقویت هویت آن جامعه می باشد که حتی در مواقعی می تواند یک هویت جدید برای آن جامعه خلق کند. در سالهای اخیر ارتباط بین مفهوم هویت و معماری و تاثیر متقابل آنها بر یکدیگر مورد توجه قرار گرفته است. همچنین درباره تاثیر معماری سنتی در ایجاد یا تقویت ویژگی های هویتی یک منطقه و نیز لزوم تاثیر پذیری معماری معاصر از معماری سنتی در جهت تقویت هویت یک جامعه نظریات متفاوتی بیان شده است. هویتی که می تواند براساس تفاوت معماری یک منطقه با مناطق دیگر، یا تکیه بر معماری تاریخی و سنتی یک منطقه و حتی در مواقعی می تواند بر مبنای یک تک بنای معماری همچون مسجد، کلیسا، قصر، موزه و ... شکل بگیرد. در این تحقیق سعی می شود ارتباط بین معماری و هویت مورد مطالعه قرار گرفته و انواع رویکردها نسبت به هویت معماری سنتی و همچنین نگرش های موجود درباره چگونگی ارتباط معماری معاصر با معماری گذشته مورد بررسی قرار گیرد.

واژه های کلیدی: هویت، سنت، معماری ایران، معماری معاصر.

1- مقدمه

در طول تاریخ، مردم هر جامعه ای با معماری خاص خود، گاه عمداً و گاه غیر عمد، محل زندگی خود را از دیگر شهرها و مناطق متمایز می کردند، چنانچه می توان انواع متفاوت از معماری در مناطق مختلف ایران که در سبکهایی از جمله خراسانی، رازی، آذری، ... نمود پیدا کرده است، را نام برد. بدون تردید معماری تنها به لحاظ فرمی و حتی عملکردی حائز اهمیت نبوده، بلکه نقش معماری در تداعی معانی و انتقال مفاهیم نیز جایگاه ویژه ای دارد [1]. بحران هویت و بی نظمی فزاینده در سیمای شهرها و بناهای معاصر، ارزش های نهفته در تجارب گذشتگانمان را هر روز بیش از پیش نمایان می سازد [2]. از سوی دیگر با ایجاد بناهای خاص و منحصر بفرد، سعی داشتند شاخص های هویتی شهر یا منطقه خود را تقویت کنند. نیت شاه عباس در برپایی میدان نقش جهان همانا ایجاد نمود و نشانی برای حکومت جدید التاسیس خود بود [3]. شهری مانند اصفهان که میدان نقش جهان، مسجد شاه، خیابان چهار باغ و ... هویتی منحصر بفرد به آن بخشیده است. همچنین در مواردی بنایی خاص دارای چنان قدرت هویتی می باشد که به نماد یک شهر یا حتی یک کشور تبدیل می گردد. به عنوان مثال می توان به بنای برج ایفل اشاره کرد که نمادی برای شهر پاریس و حتی کشور فرانسه می باشد. در مواردی نیز معماری یک بنا یا مجموعه ای از بنا ها دارای ویژگی هایی می باشد که معماری بعد از خود را دچار